

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

Sefer Yeri'at Shelomoh ...

Pappenheimer, Salomon Seligmann

המלש, מיהנפפ

Dyhernfurth, [5]571 [1810/11]

ז העירי

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-8834

יריעות שלמה

חלק ג יריעה ו

ג"כ פלגו והגלגלו ממים רבים . הפונה את דוד עבדו
(חלים קמ"ד ז' ויו"ד) מלשון הפונה והרחקה מהיות
דבוק עם הדבר הרע . אבל רוב שמושי פנה אינו אלא על
הדבור . שהוא בלתי אפשר בזולת פתיחת הפה והוא
אחד מן הכנויים שיכנה העברי בהם את פעל הדבור . כמו
גיב שפתים מעטין חזקה . יביעון צפיהם מעטין ובוש .
וכיד שפתי יחשך מעטין גדוד . ארשק שפתיו מעטין ראשית .
יפטירו צפפה . וזבחה שפתי ימירים . פשק שפתיו
(משלי) ענין הרחבה כמו וספסקיאת הגליך . ופולס
פה . ודומיהם :

דפערל פקח . הנחתו ג"כ על הפתיחה אך לא על
פתיחת שאר דברים כ"א על פתיחת
העצים ביוחד . מה שקרא פתיחת הפה פנה . יקרא
פתיחת העינים פקח . ולא ישמש ברוח השמימי ג"כ כ"א
על פתיחת העינים . כמו ונפתחו עיניכם . ונפתחה
עיני שניהם . אופקת או עור . יעור פקחים ועוד
במזהם הרבה . זולת במקום אחד ישמש ג"כ לפתיחת
האוזן פקח אוניס ולא ישמע (ישעי' מ' ב' ב') לפי שהמושי
קרובים זה לזה בקבלת המוחשים וכענין רואים את
הקולות (שמות כ') . ועוד במקום אחד ישמש פקח
לפתיחת האפודים כמו ולא פקחים פקח קוח (ישעי' ס"א
א') פקח לשון פתיחה וקוח לשון קיחה והיינו פתיחה מן
המאמר שלוקח בו וכענין זארוו חלקו נלקחה . כי לקח
עמיהם (ישעי' ג"ב ה') אבל בכל שאר שמושי פקח
בסמך המיד אל עינים . ומורה לפעמים על פתיחת עינים
היך משיהיו סגורים ועמושים . כמו פקח עיניך וראה .
ויפקח הנער את עינו . ולפעמים מורה על פתיחת עינים
היך משיהיו מקולקלים עורים לא יוכלו לראות כגון פוקח
עורים והיינו הכשר בלי הראיה לקבל מוחשיהם כענין
ויפתח את דמעה דהיינו תקון הרחם לקבל הריגון . ויפתח
את פי האתון היבו הכשר ומקון הפה אל יכולת הדבור :

יריעה ז

דבק . חבר . לזה . ספת . צמד . מפל . רבם
דבק . נועד . ההנחה הכוללת בהם
הוא דבקות הדברים והאטרופוס זה לזה הפך משיהיו
צפדים (העטן) . וההפך צפיהם כי פעל דבק מורה
על הדבוק החזק שהמדידה קשה בו כמ"ש מפלי
בשרו דבקו (איוב מ"א י"ד) דהיינו שקשה להסרידם
(וואמן האטמן) איש באמיהו ידבקו (שם שם ה') ולאורי
מדבק

הלודות הנולדות אח"כ גם הם שותחין את הרחם ומה
שהכפור פוער את הרחם תחלה אינו בזמן פטר . ושם
תחלה לא נזכר בקרה כלל . ושם פטר לחוד מורה רק
על הפתיחה לא על הפתיחה הראשונה וצריך ג"כ לומר
לדבריהם שהפתיחה הראשונה משונה משאר הפתיחות
המתאחרות אחרים כך הוא הדבר לדברנו שהפטירה
הראשונה משונה מהפטירות המתאחרות . ולפירושנו
זה אין מלת פטר פעל כמו שגר בהמה . כבד עון רק
הוא שם . שכל היוצא מן הסגר מקרא פטר ושם רחם
הוא האקר שרמם הוא הכוסא וכטר הוא הגשוא . וכענין
כל ב' שוות כמוכח שהמיד האחרון האר לראשון כמו
שבר רגל או שבר יד . כבד ארבעתן ופטר רחם היינו פטר
סל רחם לא פטר שלבית ושלבית אחרים . וכקצון
פטורים בלשכה פטורים (דה"א ט' ל' ג') דהיינו בלשכה
שהפטורים מתעבדים שם והם הפטורים יחשמו שלחם
איוה שעות ציוס לצוא אחרים החתיהם והם הולכים
ויושבים בלשכה את יומיהם להם ומתעבדים שם עד שיבוא
שוב ומנס לנחם למלכת העבודה והם נקראו פטורים
(אסג עלעוטע) . ונפטלים ויפטר ונפתי שאלו (ש"א
י"ט) . שהי' כמו סגור על מוסבו ומחמת שהננו צידו .
ופטירו צפפה חלים כ"ב ח') כנוי לדבור הנפטר מוחך
שהי' סגור בו תמלה . פוטרימים ראשית מדון (משלי
י"ז י"ד) כלומר תמלת המריבה של המריבין דומה
למלכת איש הפטר מים מן המקור שבקרקע הסוגרת
עליהם שיוצאים תמלה טפות טפות ואח"כ יהיו למל
שוטף כך המריבה מתמלת תמלה בדברי חדודין והקנטה
והוסימת בהרופין וגזופין קללות והכחות מלשימות
ומחירות . ושם התאר פטורי וציוס (מ"א ו' ח')
דהיינו דמוק פרחים שיצאו מתוך הציוס שהיו סגורים
בהם (אויף גבליהעטע קנאספן) עיין באור צין :

דפערל בצרה . הוא באמת לשון פתיחה אבל לא הונח
כ"א על פתיחת הפה לא על פתיחת
שאר דברים ולא נמצא ג' השמוש ממנו בכל המקרא כ"א
על פתיחת הפה והשפתים . כמו אשר פלטה את פיה
(בראשית ד' י"א) ופנתה האדמה את פיה (צמדבר
ע"ז ל') הכל יפנה פיהו . פלו עלי פיהם . אשר פלו
שפתי פונה פה ומצפף . כיגורת פנה מלשון הפונה
והיינו הפינת השפתים והלחיים שהיו נפונים ויהי' עי"כ
הפה יותר פתוח וכה"א פנה סיד ואכל (יחזקאל ב' ח')
והיינו שיפץ השפתים והלחיים זה מזה שיוכל לקבל אל
פיהו את המגילה הארוכה (אויס שפרציון) . ומזה הענין

מדבק מלקוחו (תלים כ"ב ט"ו) הדבק לשוני לחכי
 (סס קל"ו ו') דהיינו התחברות חזק (אנקלעבן)
 לא התחברות פשוט כדרך שיתחבר תמיד בכל
 רגע הלשון עם החך שהוא רגיל ושכיח בכל
 אדם. ויש אובד דבק מאד (משלי י"ח כ"ד) שאע"פ
 שגם בין האחים יש דבקות מ"מ דבקות אובד כאמון יומד
 חוקה. ותדבק נפשו בדינה בת יעקב (בראשית ל"ד)
 ודבק באשתו (סס כ"ד) או אפטר לומר שיעוב הדבקות
 באביו ואינו לגמרי ויתגרה לאשתו שזה הוא גוד הטוב
 והמושר אבל הכוונה שפסיק הדבקות החזק שה' לו עם
 אבותיו קודם שגשג אשה ויעתקיה עכשיו לאשתו ועם
 אבותיו יאמר בדבקות פשוט. ומאלה החסוקים יוקטע על
 שאר לשונות של דבק כגון זאקס הדבקות בה' - לשמוע
 בקולו ולדבקה בו. דבקה נפשי אחרך ודומיהם כולם
 מענין חבר הדברים כמוק ששפרוד קשה בהם. וזוה
 שדבק מורה על הדבוק החזק שישאל להוראת השגת
 הדודק את הגרדף. כמו וידבק אמו בהר בגלעד (בראשית
 ל"א כ"ג) וזהו בדבקות קושי הפרדה של גרדף מאחרי
 שגלטה עליו עכשיו עין הודק שבעוד שלא שפחו עין
 הודק עדיין הוא גם וסולך אך מיד שהתפסו הודק
 בראיה מיד הוא פוסק מלגום אחר שידעם שלא תועיל עוד
 ברימתו כלום והרי הוא נעשה עכשיו כדבוק במקומו עם
 הודק שאינו יכול להסרד ממנו. ונעסק שוב מזה הענין
 לשמוע בלשון דבוק גם על ההשקלות להשיב את הגרדף
 כמו וידבקהו אחריו עד גדתם (שופטים כ"מ"ה) וידבקהו
 גם המה אחריהם (ש"א י"ד כ"ב) והוא ענין נסיון שהיו
 מנסים אולי יוכלו להשיגם ולהדביקם ובענין שאר שמות
 הנסיון שדבדבו אליהם במקומות אחרות ופקראים בלע"ז
 (אפטאטיווע). וענין הדבקה הגרדף הוא בפעמו ענין
 ההשגה שהזכיר סס ג' בוישג לבן את יעקב (בראשית
 ל"א ב"ה) שלשון השגה בעלמו מענין סיוג וגדל. שנעשה
 בעד הגרדף מיד שפסו עין הגרדף כמבואר בשרשים
 שלנו שרש פב. ובין השגה ובין הדבקה ענין שניהם
 מענין העכוב מלגום עוד (פר האפטעט):

אנחות כחות כחות וזהו חזק (בועלשאפטער) חזק
 איני לכל אשר יראוך (סס קי"ט ט"ג) - האחד יקום את
 חברו (קהלת ד' י') על עררי חזקך (סס"ט א' י')
 וזהו חזקך ואשת בריתך (מלאכי ב' י"ד) ודומיהם כולם
 ענין חזקתה ושמוק להשלמת סכלית א' בשום:
 והגהת לורה - על דבקות יצר הטפל עם העיקר -
 כל שהוא עיקר ועמו טפלה יאמר על
 דבקות הטפל בדחינת העיקר לורה (בגליוטן) לשון
 לוי. וזה תמיד בדבוק כמעט ובלשון (דאטיק) עם
 מלה אל. על. עם. או בלמ"ד. כמו ילוח אישי אלי
 (בראשית ב' ט"ג) והיינו שיה' כרוך וגרר אחרי כאלו
 אי העיקר והוא הטפל. וילוח עליך וישרתוך (במדבר
 י"ח כ"ג) גם אשור גלוח עמם (תלים ס"ג ט') לויסמן
 הם גראשך (משלי א' ט') ועל כל הנלוים עליהם (אסתר
 ט' כ"י) - אך במקום אחד יבוא בלשון פעל ובאקוואטיק.
 והוא ילוח בעמלו (קהלת ה' ג' י') - אונס כשהוא
 עורה על ההלואה וקאומת יד בא סמיד בלשון כבד
 ובאקוואטיק כמו אס בסף תלוח את עמי (שמות כ"ב
 כ"ד) וכלויה גויס רבים. הוא ילוך ואסה לא תלוח
 (דברי ב"מ י"ב זמ"ד) וענינם ג' כמלשון לוי (בגליוטן)
 שהמלה תלוחה את חבירו. בממון שכן סתם תלוח הוא
 המחזיר על בית המלוח שילוח לו ואס אינו מותן לו הרי
 הוא זגא ויקס בלי לויס אונס כשמלוחו הרי הממון
 מלוחו. או שהענין כפשוטו. תלוח עוסק במו"מ
 והמלה תלוחה מלוחה מותן במעות הגריבות לוח העסק.
 וזהו בסיקן אקוואטיק שהלוח עמנו מתלוח ממועם
 המלוח:

והוראת ספח. ג' כעל דבקות הטפל עם העיקר
 כמעל לוח. אלא שבנין לוח
 הטפל הוא שזה במעלה ומדרגה אל העיקר ולא בקרא טפל
 כ"א בדחינת שהוא נגד חזק העיקר ולא העיקר אחריו.
 אבל בענין ספח יהי' הטפל יחזק וגרוע מן העיקר גם
 במעלה ומדרגה כמו שאת או ספחת או בהרת (ויקרא י"ג
 ב') ספחת הוא מין לבנינות שסמות וגרוע מלבנינות
 השאח והבהרת והיא עפלה לשייאלה מיני לבנינות
 שבהיא כסיד והיכל ישלם יחוס ודבקות עם לבן הבהרת
 אבל גרועה ממנה. וכשהיא לבנה כקרום ביצה יש לה
 דבקות עם לבנינות השאח אבל גרועה ממנה כזכר בש"ס
 (שבוטו' ו'). ואומר סמתי בא אל אחת הבהמות (ש"א
 ב' ל"ו) אן ר"ל שיעשט שזה לורק שיהי' נספח וטפל אל
 אחת הבהמות לברות עב' שפסלחם. וזלוחה הגר עליהם
 ונספחו

ונספחו על בית יעקב (ישעי' י"ד א') פי' . נשעת
 שיכנו ישראל אל אדמתם יתלוה הגר עליהם כנוונה
 שהי' חשוב כמוהם . אך אחר שיחשבו ישראל ויקראו
 בית יעקב לא הבא כוונת הגר אל הפועל כיהי' רק
 נספח וטפל להם כייחמלוס ישראל לעבדים ונפשות
 כמ"ש בפסוק שאחריו . וכן תחת חרול יספחו (איוב
 ל"ז) שהם פחותי המעמד כ"כ עד שאפי' כל החרול
 והקוץ שבחלהם . וכן הוי משקה רעהו מספח חמתך
 (חבקוק ב' ט"ו) היינו שמכריתו לשמות ואם אינו רוצה
 מספח עליו חמה האפו שלא כנימוס סעודה מלכים שאין
 שם ספיה לאכילה ושתייה כמ"ש (אסתר א' ח') והשתיה
 פדת און אכנס . וענין ספח שב אל השתייה שכבר שתה
 שהחיתה נספחת וטפלה לשתייה שקדמה . מגורת ספח
 שם ספית . אחספיה קצירך לא תקצר (ויקרא כ"ה
 ה') והוא תבואה העולה בשנה השניה מן הקציר של שנה
 העברה שהוא דבק עם קציר העבר וטפל לו . ומזה
 הענין ענין שם מספחת חסימי טהרה של מורע . כמו
 וטרו הבן . מספחת היא (ויקרא י"ג') ואם פשה
 תפשה המספחת בעור (שם ש"ו) . פי' מספחת
 מענין ספיה וכלומר שאין הנגע הזאת נגע בפ' רק הוא
 כמו ספיה לאי' מולי פנימי שהי' במנוגע וכעין שידרמן
 לפעמים בחולי הקדחה וכדומה לו שיטרע האדם אחר
 המרפאות תליו . והסימן שהוא ספיה של חולי אחר .
 היינו כשאינו פשה אבל כשהוא פשה שוב אינו ספיה רק
 נגע חדש בפ' ופמלו הכהן . וזהו ההפך בין ספחת
 למספחת שהספחת מין נגע של מראה לבנה הלוגה
 הטפלה למראה לבנה חזקה כמבואר לעיל . ומספחת
 מין נגע הטפלה לאו חולי שאינו מינו (נאכבוועקס) .
 או יס לומר ג' כשש מספחת כפשוטו מלשון נספת ור"ל .
 נגע הנספחת על האדם מצחוץ ואינה באה מצופו
 מצפנים שהנגע ממש באה מצפנים ומתגלה על עור הצד
 בחוץ . והנגע המקרוי באה רק מצחוץ ע"י איז' מקרה בעין
 שיקרה לפעמים כשיעבור אדם על מקום הענופת צד'
 שיתדבק איז' מין נרעת וזה נקרא מספחת (צופעליגר
 אויסזאץ) והוא טהור . אך כשהוא עושה מורה זה
 שאינו נגע מקרוי רק נגע אמתית הבאה מגופו וטמא :
אמנם מלת טפל . כפי הוראתו כל' הכתוב מורה
 על הדבקות הגרוע והמנוסה
 כשימדק דבר דבר ואינו ראוי שימדק יקרא אותו
 המדבק על צד הכלתי ראוי טפל . (אונגליינד) כמו
 עפלו עלי שקרזים (תלים ק"ט ט"ט) שהיו מדבקים

על דברי שקר שאין ראוי שימדקו עמו (אונגטלט) .
 וכן ואולם אחס טפלי שקר (איוב י"ג ד') ומטפל על
 עוני (שם י"ד י"ז) ויותר לא נמצא במקרא משמוש שם
 טפל והוראתו כולו לגנאי . אך כל' מו"ל השחישו בואת
 המלה לכל מיני הדבקות הן לשפת הן לגנאי הן על דבקות
 דברים שווים או לא שווים . כמו כל שהוא עיקר ועמו
 טפלה . את הטפל לבשרו . טופלו לימינו . נטפל
 להסר' בן זכאי . עד כמה חיבין להיטפל בדבור .
 מטפל עמו כל יב"ח . כדרך חכמי הש"ס לשמש תמיד
 במלה הכלתי מצינו כ"כ במקרא . לענינים רבים
 המשותפים קצת בענינים אע"פ שהוראת המלה במקרא
 היא מיוחדת רק לענין א' . והוא דרך נאות למחברים
 שלא לשמש בלשונות הדיוטות המוניות המצויות בפיל
 אדם . ודברנו כבר על זה הענין במקומות אחרות ;
 ומלת צמד . הנחתו על חבור דברים שהם רק שנים
 ולא יותר . כל שני דברים שימדקו יחד הן
 שווים הן בלתי שווים יקרא צמיד (קופלען . פאארן)
 והוא הנקרא כל' מו"ל צווג . אין מווגין לאדם אשה ; נדווג
 לו בדרך . ענין התחברות אלא שהתחברות טופל ג' על
 דברים יותר משנים וצמד אינו טופל רק על שנים
 המתחברים . ויקראו צ' בהמות שקורים יחד בעבודה
 צמד (פאאר) כמו צמד בקר (ש"א י"ד') וצמד חמורים
 (ש"ב ט"ז א') שנים עשר צמדים לפניו (מ"א י"ט ט"ט)
 משא צמד פרדים (מ"ב ה' י"ז) . עשרת צמדי כרם
 (ישעי' ה' י') שער עבודת יום כרם צמד בקר יקרא
 צמד כרם וכענין בלתי מענה צמד שדה (ש"א י"ד י"ד) .
 ויאמר ג' על דבוק שני בני אדם צמד . כמו צמד פרדים
 (ישעי' כ"א ז') רכבים צמדים (מ"ב ט' כ"ה) היינו
 שנים שנים (פאאר ווייזע) והנה שם צמד בשם נקודות
 המורה על צ' דברים שאינם דבוקים רק לפעמים .
 יאמר בהבדל ממנושם צמיד צמץ ומירק על שני
 דברים הדבוקים תמיד שגטסוך מתחלה להיות דבוקים
 תמיד ולעשות כלי אחד כמו ארעדה וצמיד (צמד צ' א'
 נ') והוא מין תכשיט המחובר משני פרקים (העפטל) .
 ובקבוץ ושני צמדים על ידיה (בראשית כ"ד כ"ב) לכל
 יד יוד צמיד בעל שני פרקים . וכן יקרא מגופת הכלי
 צמיד ע"ש שהוא אדוק תמיד עם הכלי . אשר אין צמיד
 פחיל עליו (צמד צ' י"ט ט"ו) צמיד שם ע"מ תמיד נביא
 כליל . ופחיל פעל צינני ע"מ ויכל אלפים בת יכל
 (מ"א ז' כ"ז) וחיל טובו (איוב כ"ח) ושער הכתוב
 וצוטה הכלתי מדוכקת בכלי היעצ'י פחילים וחוטין
 וחרגותו

וחרגותו

יריעה ח

הסיר . הפריז . אצל . הפריש . הזיר .
הבדיל . הפלה . ביריעה

הקודמת בארנו המלות המורות על דבקות הדברים זה לזה . וביריעה הנזכרות נבאר המלות המורות על פרישת הדברים זה מזה שהוא סלוק הדבקות והוא ג"כ ענין הכולל המשתף באלה המלות (שידונג) . וההוראות הפרטיות בהם : **פעל ס** . מורה על הפסק הדבקות לגמרי שלא נשאר בין הדברים עוד שום יחוס והצטרפות שבעולם (אם נטאחן) כמו ויסר נחמת מכסה התנה . הסירו את אלהי הנכר . ואת כל חלצה יסיר . ועוד הרבה דומיים .

פעל פרד . הנחמו ג"כ על סלוק הדבקות אלא שלא נסתלקה הדבקות לגמרי כי נשאר בין

הדברים עדיין איז יחוס והצטרפות זה לזה (טרענגען) . המשל בזה אמר (בראשית ל"מ"ט) והכשבים הסרוד יעקב בלשון פרוד . וקודם לכן (שם שס"ט) אמר ויסר ביום הבוא את החישים בל' הסרה . והענין . כי לבן היתה כוונתו לסלק כל ימים וזרוף בין גאנו לזאן יעקב שלפיקך הרחיק דרך שלשה ימים בין זאנו לזאן יעקב משום כך אמר בל' הסרה . אמנם יעקב לא נחזון לסלק יחוס וקשור הכשבים עם שאר גאנו ואדרבה הי' מקפיד לשימרה דבקות היחוס שבניהם ולא הפריש זה מזה מזה רק בשביל שיהיו יכולים להסתכל היטב זה בזה מה שלא הי' נעשה אלו נשאר מעורבים יחד משום כך אמר בל' הפרדה כי לא סילק מהם רק הדבקות המקומי לא דבקות היחוס והצטרפות . וכן ומשם יסרד והי' לארבע ראשים (בראשית צ"י) שעם שנתחלקו זה מזה נשאר יחוסם שנאים ממקור אחד . וכן הפרד נא מעלי (שם י"ג) היצור רק פרוד מקומי לא פרוד יחוס האמה . והפרדו כל עצמותי (תלים כ"ב ט"ו) שנתפרדו זה מזה אך במקצת אבל לא נתחלקו זה מזה לגמרי . לחאה יבקש נפרד (משלי י"ח) פי' הנפרד מחברת בני אדם זהו סימן שאין כוונתו רק בקשת החאה שלפיקך הוא נפרד מן החברה שלא יתגלה להם ענינו . וכענין עם הזנות יסרדו (הושע ד"ד) ועכ"ז בכל חושיה יתגלע דהיינו בכל חברת ב"א הגונים יתגלה ויחפרסם ענינו בשהוא נשאר מעשיו מפורסם בין חברות שאינו נכוע ופרוש ובהכרח זה שנתפרד מן חברות הוא רק לבקשת החאה וזה המשפט ששופטים עליו בשהוא

והרגומו הנכון של צמיד פתיל (אגשנירטור דעקל) . ומה שנקרא המבוסה וכסוי הכלי צמיד ולא נקרא כן ג"כ הכלי עצמו שהרי הכלי והמבוסה עושים יחד כלי א' ויפול כ"כ על הכלי כמו על המבוסה שם צמיד . הטעם משום שהכלי עצמו אינו צריך לדבקות המבוסה שהוא כלי בפ"ע הראוי לתשיש אף בלי מבוסה משא"כ המבוסה שאינו ראוי לכלום בזולת הכלי לפיכך הוכח עליו לבד שם צמיד שהחלת המבוקש בעשייתו להיות נצמד ומתחבר לכלי . ובפעלים ויצמד וישראל לבעל פעור (במדבר כ"ה ג') בצחינת החבר ב' דברים עובד ועבד ישראל עובד ובעל פעור נעבד אמר לשון צמידה . וכן חגור חרב מצמדת על מתניו (ש"ב כ' ח') שהי' מצמיד החרב למתניו ע"י דבוק שני כלים שהי' מופם והשני נתפס כאלו האמר קרם בלד אחד וטבעת בלד השני וע"י הבגנת הקרם בטבעת נחבקה החרב במתניו (ג'קוספלט) וכן ולשוקך תצמיד מרמה (תלים כ"י ט) שמחבר אמת עם שקר להשלים מרמתו וכענין טפלו עלי שקר (סס"ק"ט ט"ט) :

ופעל רבם . לפי דעת קצת מפרשים הוא מלשון גבחות אך לפירש"י הוא לשון חבר . ואם הוא מלשון חבר כדעה רש"י יורה על מין חבר באופן שיהיו הדברים הנחברים מיושרים בסדרן שלא יהי' האחד בולט על חבירו או גבוה מחבירו וירצה באמרו וירכסו את השמן (שמות כ"ח כ"ח) שימכר את השמן עם האסוד ע"י פתיל חללת באופן שיהיו שווים למעלה ולא יגבה האחד על חבירו (אין גראדע ריכטונג זע"ן) שלפ"ז אין בעצם הדבר שוב הפרש בין פיר"י לפי שאר מפרשים ולא נחלקו כ"א בפירוש מלת וירכסו . ואומר והרכסים לבקעה (שעי"מ ד') היינו גבעות הבולטות ביושר זו כנגד זו ואין מקום לפבור . וכן מרכסי אים (תלים ל"א כ"א) שחבריהם ומיישרים דבר אל דבר שיהיו מכוונים היטב ויהיו נראו אחתים . וכענין טפלי שקר ומצמיד מרמה : **ופעל רפק** . לפי שלא נמצא כ"א פ"א במקרא . מתרפקת על דודה (שה"ש ח' ה') אין בידנו לברר אמתת הוראתו זולת שניח שענין רפק חבר מחשבי והוא ענין גענועים שכל' מו"ל דבוק המחשבי והחסך להתדבק עם דבר יקרא רפק (ליהבעם אייפר) וכענין חסקה נפשו בנהכס מלשון חבר וחשוקיהם כסף . ומדבק נפשו בדינה . ונפשו קשורה בנפשו ודומיהן :